

Afvaloven Nee klimt uit haar loopgraaf

Harde woorden, stevige protesten, vlaggen en posters met Afvaloven Nee erop. De gelijknamige stichting zette in Harlingen jaren die toon. Maar de wind gaat draaien.

MARSCHA VAN DER VLIES
WILLEM BOSMA

De stichting wil een brede discussie over de omgang met afval. „Je moet verder denken dan alleen de afvaloven”, zegt Hans Gillissen, die van meet af aan als woordvoerder van Afvaloven Nee actief is. „Je moet ook nadenken wat je bijdrage als afvalproducerende burger is aan het klimaatprobleem. En dan bekijken of de afvaloven daarin past.”

Het was op donderdagavond 21 juni in de tjokvolle grote zaal van Trebol dat Gillissen publiekelijk uit het nieuwe vaatje tapte. Verontruste Harlingers kwamen storm lopen wegens de zoveelste storing in de REC. Gemeente, provincie, Omrin en de GGD werden bestookt met emotie, scherpe en soms cynische kritiek en een wantrouwen dat grenst aan wanhoop.

Burgemeester Roel Sluiter gaf zijn diepste gedachten prijs over een wereld zonder reststoffenenergiecentrale. Hoe fijn zou dat zijn. Pal daarop deed Hans Gillissen een opvallende „handreiking” naar gemeente- en provinciebestuur.

Hij pleitte voor een breed gesprek om na te gaan of er maatschappelijke draagvlak is voor de afvaloven. Burgers zouden daarin de bovenaan moeten voeren. Als een soort wisselgeld opperde Gillissen dat zo’n debat harde acties tegen de REC zou kunnen voorkomen.

Sluiter en milieugedeputeerde Michiel Schrier willen wel praten. Er volgden aftastende gesprekken,

Hans Gillissen van Afvaloven Nee: „De grote verharding in Harlingen gaat mij ook aan het hart.” FOTO NIELS DE VRIES

Stichting wil open debat over rol van afvalovens in het klimaatvraagstuk

waarbij Gillissen zich liet vergezellen van consultant Johan Wijnsma. De oud-wethouder van Kollumerland weet iets van maatschappelijke onrust. Zo probeerde hij in Kollum een brede gedachtenwisseling op gang te brengen tussen voor- en tegenstanders van een asielzoekerscentrum.

Wijnsma helpt Gillissen weg te blijven bij de oude controverse over de REC. De gesprekken met burgemeester Sluiter en gedeputeerde Schrier gingen daar tot dusver ook niet over. „Juist niet”, zegt Gillissen, „want dan hebben we gelijk een discussie.”

De heren vinden elkaar volgens de Afvaloven-Nee-man in zorgen over het klimaat. Gillissen vindt dat

een brede discussie over afval daarover zou moeten gaan. „Wat doen we? Zijn we op de goede weg? Klopt het en hoe past de afvaloven daarin? We zeggen in die discussie anders niet meer op voorhand dat de afvaloven niet deugt en dicht moet. We moeten kijken wat de uitkomst zal zijn. Dat is hartstikke spannend.”

Kan open debat uitmonden in overeenstemming over het openhouden van de REC? Gillissen: „Dat kan. Daarin stellen we ons bijzonder kwetsbaar op. De klimaatdoelen dwingen alle partijen om uit hun cocoon te treden en na te denken of we de dingen goed doen. Die discussie willen we starten.”

Kritisch op de afvaloven zal de stichting blijven. „We voeren een tweesporenbeleid. De fabriek moet technisch kloppen en de storingen moeten stoppen. Die blijven een bron van ergernis. Omrin moet meer investeren. Corrosie en klappijen kunnen echt niet meer. Maar er bovenuit willen we het brede debat.”

Gillissen wil de politiek er zo veel mogelijk buiten houden. „Als die

zich er constant mee bemoeit, heb je geen open discussie. Het huidige democratische bestel is failliet, omdat het niet meer over de inhoud gaat. Mensen voelen zich onvoldoende gehoord. Zeker de discussies rondom de oven gaan volgens oude patronen. Die willen we doorbreken.”

Voor Afvaloven Nee is het lastig om voet aan de grond te krijgen om de gewenste discussie op poten te zetten. Gillissen: „We hebben onze naam niet mee als we open en eerlijk willen praten over afvalbeleid.” De stichting heeft het er intern wel over om die naam aan de dijk te zetten. „Als we ons anders profileren, kan het toch interessant zijn om met ons te praten”.

De open houding van Sluiter geeft Gillissen goede moed. SP-man Schrier „kan een bondgenoot zijn”, omdat diens partij vertrouwd is met mobilisatie van de gewone mensen. Stof voor een brede afvaldiscussie schudt Gillissen uit zijn mouw. De overmaat aan verbrandingscapaciteit wordt met afval uit Engeland en Italië gevuld. Hoe wenselijk is dat, vraagt Afvaloven Nee zich af.

Ten behoeve van recycling laten veel gemeenten de burgers hun afval zo veel mogelijk sorteren, terwijl Omrin juist inzet op nascheiding van de cocktail in de grijze containers. Gillissen denkt dat je daardoor een bewustwordingsprikkelt mist, die bronscheiding wel biedt.

Op initiatief van de gemeenteraad van Harlingen komt er een onderzoek naar de kosten van voortijdige sluiting van de REC. Gillissen juicht dat toe. „Maar de financiën zijn onderdeel van de brede discussie. Het moet niet blijven steken in: jeetje, wat veel geld.”

Voor Afvaloven Nee is het avontuurlijk om naast felle strijd te zoeken naar, zoals Gillissen het noemt, „wat ons bindt”. Maar het ligt volgens hem wel voor de hand. „De REC is een splijtzwam. Je hebt een grote verharding in Harlingen gekregen. Dat gaat mij ook aan het hart.”

Harlingen of zelfs heel Nederland zonder afvalovens is geen utopie, vindt Gillissen. „Niets is onmogelijk. Apartheid en roken zijn ook overwonnen.”